СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXV. Ч. 109. Джерзи Сиі, Н. Дж., четвер, 12. мая, 1927. VOL. XXXV. No. 109. Jersey City, N. J., Thursday, May 12. 1927. THREE CENTS

ЖЕРТВИ БУРІ ВИНОСЯТЬ 228 ВБИТИХ, 925 РАНЕНИХ

ТОРНАДО ОБНЯЛО 8 СТЕЙТІВ.

КАНЗАС СИТІ, 10. мая. — Вісім середно-західних стейтів, обнятих страшною бурею за послідних три дні, начислило 228 людий, погибших підчас бурі, та 925 осіб, тяжко покалічених.

Буря обняла всю околицю від Скалистих Гір на заході аж по стейт Тексас та Илинойс. Наробила вона богато шкоди в Мезуре, Аркензо й Луісіяні. Менче ушкоджені стейти Айова, Канзас і Вайоминґ.

Буря вдарила наперед на стейт Канзас, де страшна воздушна труба знищила богато осель. Такі самі явища опісля случилися в других околицях. Вони знищили богато людських осель, з яких неодна лежить у румовищах, з людськими трупами, заваленими під купами поломаних домів.

Се нове елементарне нещасте троха приглушило інтерес американського громадянства до справи допомоги жертвам виливу ріки Місісіпі. На сю ціль зложено вже майже цілу суму 10 міліонів долярів, якої домагався Червоний Хрест.

НЕМА НІЯКОЇ ЧУТКИ ПРО ПРОПАВШИХ ФРАНЦУСЬКИХ ЛЕТУНІВ.

ПИТАННЯ ВИЛЕТУ АМЕРИКАНСЬКИХ ЛЕТУНІВ ЧЕРЕЗ ОКЕАН.

ВАШИНГТОН, 10. мая. — Американська фльота вислала ряд военних скорих кораблів на пошукування французьких летуків Нунґессера та Колі, які в неділю вилетіли з Парижа в безперервну дорогу в Ню Йорк та пропали по дорозі. Рівночасно уряд вислав до всіх кораблів, пливучих по Атлянтійськім океані, заклик, щоби вони глядали за літаком.

Сі пошукування покищо не дали ніякого висліду. Від часу вилету летунів з Парижа минуло вже 77 годин. Як вони тільки змогли вдержатися досі на поверхні води, то їм не грозить небезпека від голоду, бо вони мають при собі поживи на цілий тиждень.

З огляду на те, що в середу в ночи мали виїхати в дорогу до Парижа американські летуни, виринуло через сю подію питанне, чи порадно тепер вилітати. Американський амбасадор у Парижі телеграфував до департаменту стейту, що вся Франція так зденервована нещасним закінченнєм лету французьких летунів, що прилет американських летунів моглаби зле зрозуміти. З тої причини він не радить пробувати перелету тепер, поки не буде вирішена доля Французів. Американські летуни заявили, що вони не відступають від свого первісного наміру, але з огляду на погоду почнуть свій лет у суботу.

ЖІНКА ГОЛОВОЮ ЛАВИ ПРИСЯЖНИХ СУДДІВ.

НЮТОН, Ню Джерзі, 10. мая. — В місцевому стейтовому суді поставлено на росправу Френка Вен Сикела, обжалованого за вбийство Едварда Рейзера. Головою лави присяжних суддів установлено жінку.

Вен Сикел стає на суд разом з панею Рейзеровою, вдовою по вбитім. Коли Рейзер помер, його поховано без перешкод як людину, що померла від природних причин. Та родина померdroшого за якийсь час стала говорити про якісь підозрілі причини смерти та добилася викопання тіла. При секції трупа показалося, що він погиб від стрілу в серце. Тепер прокураторія каже, що вбийником був Вен Сикел, а пані Рейзерова йому помагала. Поліція каже, що обое признались до вини.

АМЕРИКАНСЬКИЙ АДМІРАЛ ДОМАГАЄТЬСЯ ЗЛОЖЕННЯ ОРУЖА ВІД НІКАРАҐВАНЦІВ.

МАНАҐВА, Нікараґва, Середна Америка, 10. мая. — Щоби розоружити обі сторони, воюючі проти себе на території Нікараґви, американський адмірал Латимер видав нині проклямацію, взиваючу лібералів і консерватів віддати йому оружа. Наколиб котра сторона не зробила сього по мирному, він грозить ужити проти неї сили.

Проклямацію поширюють серед населення американські літаки.

НЕ ХОЧУТЬ ПРИНЯТИ ГРОШИЙ.

НЮ ЙОРК, 10. мая. — Дві позамісцеві вчительки, наняті міською шкільною радою як надзвичайні сили, пізвали були недавно місто в суд за плачення собі висшої пенсії, яка їм, на їх думку, належалася після їх контракту. Суд признав їм не тільки право до сеї пенсії на будуче, але й ще наказав містови заплатити їм залеглу пенсію від самого початку їх праці для міста.

На основі рішення суду одна вчителька дістала від міста чек на півтора тисячі долярів з верхом, друга на три тисячі. Обі вчительки здивували немало місто, звертаючи сі чеки; в листах заявляють вони, що вони не почуваються управненими до одержання сеї суми, бо хоча їх контракт можна так пояснити, щоби їм сі гроші належалися, але наймаючися, вони не мали наміру добиватися таких прав. З тої причини одержувати сі гроші вони вважалиби тепер неморальною річчю.

ОБВИНУВАЧУЮТЬ АМЕРИКАНСЬКОГО ПОСЛА.

ШАНГАЙ, 9. мая. — Місцеві китайські газети друкують письмо американських місіонарів, в якім ті останні критикують дуже остро поведенне американського посла Мек Мурея, який на їх думку мильно інформує американський уряд і причиняється до напруження між Китаєм а Америкою. Вони кажуть, що найкраще буде для обох країв, коли вашинґтонський уряд відкличе Мурея з Китаю. Вони кажуть далі, що з американських кораблів далі стріляють і дратують безборонну людність. Минувшого понеділка обстрілювано в той спосіб мале село Наменшу і знищено в той спосіб 30 домів, а забито двох цивільних і трох військових.

НАГІНКА НА УКРАЇНСЬКИХ ДІТЕЙ.

В Краснім, золочівського повіту, „паньствова" поліція гонила по селі за малими дітьми сім, вісім-літніми тому, що в неділю приходять до читальні і випозичають дитячі книжечки. В одній хаті поліцай забрав маленьку 7-літню дівчинку разом з мамою на поліцію і давай випитувати, чого діти вчаться в читальні, які книжки позичають, а найважніше — питали, хто вчить дітей говорити „наш рідний край зветься Україна". Навіть маленьку дітвору лякають поліцейським штиком за те, що важиться читати свою рідню книжку, та за те, що сміє називати свій рідний край Україною. Оттакі то часи — колись страшили дитину коминярем, а нині поліцаєм. А чи то відверне дитину від читання рідної книжки? Ні! Того ніхто їй не заборонить.

ДО ЧЕСЬКО - УКРАЇНСЬКИХ ВІДНОСИН.

Як нас повідомляють з Праги, чеська прокуратура сконфіскувала минулого місяця поему Ол. Бабія „Гуцульський Курінь", яка вже находилася в розпродажу. Видавництво потерпіло значну фінансову страту. Конфіската наступила за одну стрічку (стр. 146), яка відноситься до Підкарпатської України. Другий наклад по конфіскатті появиться в найближчих днях, беручи під увагу, що з частини накладу, яка залишилася в друкарні незброшурованою, сконфісковано лише послідній аркуш.

НОВИЙ ТРІЙЛИВИЙ ҐАЗ В ЯПОНІЇ.

Світ переконаний, що найважнішим оружам в майбутній війні будуть трійливі ґази, тому тепер майже кожна держава старається зробити як найкращий винахід на тім полі. Тепер саме в Японії роблять досліди над нововинайденим трійливим газом. Японські військові кола дуже зацікавлені вислідами тих дослідів. Опріч того, відбуваються в Японії проби з літаком, що називається „без пільота". При допомозі того апарату можна електричними хвилями кермувати з віддалі военними кораблями і літаками.

ДЛЯ КАЛЕНДАРЯ У. Н. СОЮЗА НА 1928 РІК.

Проситься українських лікарів, дентистів, адвокатів, учителів, бизнесменів, як купців, ріел-естейтменів, контракторів, та інших **професіоналістів і підприємців** в усіх містах Злучених Держав, подати свої адреси для поміщення в календарі У. Н. Союза на 1928 рік.

Також просимо подати, де є і як називаються українські **банки, будівляно - позичкові спілки, кооперативи, Народні Доми** й інші підприємства.

Також, де є **українсько-американські школи** з правом прилюдности.

І вкінці усі українські **культурні товариства й інституції** (як музичні школи, хори, театри) і **громадські установи** (клюби, товариства).

Просимо поспішитися з присилкою. Реченець до 30-го мая с. р.

Се в інтересі кождого громадянина і всіх українських установ в Америці, бо імена й адреси будуть подані поазбучно і будуть в руках 20,000 членів У. Н. Союза через цілий рік.

Адресувати:

„SVOBODA"
Box 346
JERSEY CITY, N. J.
Видавництво У. Н. Союза.

ПАПА І КАРДИНАЛИ БУДУТЬ ЛІТАТИ.

Кажуть, що папа застановляється над тим, щоб справити кілька аеропляні́в для своєї столиці — Ватикану. В цей спосіб він мігби виїздити звідти, не вступаючи на італійську державну територію. Як відомо, папи гніваються на італійську державу за те, що вона забрала їм їх територію і вже від кільканадесяти років не виїздять нікуди з своєї палати й парку. Аеропляни теж малиб служити для подорожей кардиналів до Риму, головно для виборів папи, тому, що дотепер вони не могли з дальших частин світу наспіти на час, щоб взяти участь у виборі.

З ПОЛЬСЬКИХ КРИВД.

„Ілюстровани Курєр Цодзєнни" бідкає над тим, що деякі римо-кат. свята в Польщі скасовано, а в такі самі свята гр.-кат. обряду шкільна молодь утраквістичних шкіл є вільна від науки. Нечувана польська кривда в тому, що діти римо-кат. обряду в т. зв. утраквістичних школах (кілько тих дітей є? — Ред.) примушені в такі дні сидіти дома. Ось до яких абсурдів доводить „брак єднолітосці в дзяланю"! — кінчить краківський орган свої „ґожке жалє". Справді — небувала польська кривда!

БУДУЮТЬ ПАМЯТНИКА Т. ШЕВЧЕНКОВІ.

Селяни села Краснопілки, на Гуманщині, власним коштом, за добровільно зібрані гроші, приступили до будування памятника великому українському поетові Т. Шевченкові. Відкриття памятника призначено на 1-шого травня.

НАГІНКА НА ЦИҐАНІВ В БУДАПЕШТІ.

У березні ц. р. перевезено в тягарових автах через вулиці міста Будапешту до централі поліції транспорт 150-ти циганів. По наказу адміністраційної влади зроблено ранком того дня по всіх передмістях плянове польовання на циганів у звязку зі справою циганів-людоїдів, про яких у нас вже писалося. Підчас нагінки приловлено по ріжних закамарках міста та витягнено з домів 150 циганів. На поліції переведено ревізую паперів і всіх випущено зараз на волю. Транспорт циганів стрінувся з дуже неприязною поставою людности, яка обкидувала їх проклонами.

СОНЯШНА МАШИНА.

Винайдення соняшної машини, це справа, що займає сьогодня багато вчених. Було вже дуже багато проб у цьому напрямку, але всі — як показалося — були невдачні. А оце повідомляють з Ленінграду, що професор Вайнберґ винайшов машину, яка використовує соняшне тепло до витворювання енерґії, що порушає туж саму машину. Перший апарат того роду має бути небаром випробований в Московській Академії Наук.

З ПОЛЬСЬКОГО ГУМОРУ.

„Пяст" — ґазета Вітоса, обурюється на свойого політичного противника Стапіньского, що він у своїй ґазеті помістив такий дотеп: „Для чого наші жовніри носять дашки при шапках? Щоби їм орел не зробив на ніс якого фіґля". „Пяст" називає це зогиджуванням „орла польскеґо".

КРІВАВА ПІМСТА.

В селі Кукизові коло Львова велася від довшого часу війна між двома гуртками сільських парубків, що мали з собою деякі порахунки. Минулого місяця прийшло врешті між обома гуртками до крівавої сутички наслідком чого одного з авантуристів, Василя Мироняка, вбили ударом заліза в голову, а другому, Дмитрови Бойкові, зломано руку. Напасники в страху перед відповідальностю втікли з села. Поліція зарядила за ними погоню.

БОЖЕВІЛЬНИЙ НА ДАХУ ПОЇЗДУ.

В поїзді, що їхав з Безінґ до Ст. Ґеорґен (Німеччина), в одним з останніх ваґонів їхав молодий чоловік, що не переставав весь час нарікати на повільність, з якою їхала льокомотива. Потім, не багато думаючи, видряпався на дах ваґону і біг, перескакуючи з даху на дах, в напрямі тої „слимаковатої машини". Вкінці вскочив до вуглярки, вирвав палячеві лопату з рук, кинув її на землю і крикнув: „Я вам покажу, як їдеться залізницею". Але його обезвладнили паляч і машиніст, що були в першій хвилині остовпіли. Відданий в руки поліції, він представився як детектив, а потім сказав, що є фільмовим актором. Показалося, що то торговець-подорожник.

ОБІ СТОРОНИ ПРИГОТОВЛЯЮТЬСЯ ДО ПРОЦЕСУ ШВАРЦБАРДА

ПАРИЖ, 10. мая. — З українського боку пороблено всі приготовання до оборони імени пок. Симеона Петлюри, якого обжаловувати будуть о жидівські погроми з приводу суду над убийником Петлюри Шварцбардом.

Знова Пінкас Красний, міністер для жидівських справ в кабінеті Петлюри, проголошує тепер в російській ґазеті „Пролетарська Правда" документи з 1919 року, з яких має виходити, що Петлюра толерував погроми, а навіть звільняв виновників від кари. З Праги привезено до Парижа документи, які перечать твердженням Пінкаса.

ЦІЛИЙ ПАРИЖ ПОДЕНЕРВОВАНИЙ З ПРИВОДУ БРАКУ ВІСТИЙ ПРО НУНҐЕССЕРА.

ПАРИЖ, 10. мая. — Вулиці міста Парижа переповнені мешканцями, між якими йде тільки розмова про одно і те саме: Чи нема ще яких вістей про Нунґессера. Що з ними могло статися. Чи вони згинули в филях океану, чи ще жиють.

А всілякі експерти ломлять собі голову над всілякими комбінаціями і перераховують всякі евентуальности. Аероплян міг видержати найдовше 44 годин. Значиться, коли нема про нього вістки, летуни були змушені спуститися на воду. Одні думають, що це вже сталося в каналі Ля Манш, а другі, що десь недалеко Ірляндії. Та відомости з Ірляндії потверджують, що літак з французькою трикольоровою емблемою перелетів над побережем Ірляндії. Виходить, що аероплян спустився на воду десь між серединою океану, а Новою Фунляндією. В тих сторонах роблять пошукування всі кораблі, які пливуть по тій дорозі. Можна ще сподіватися, що якийсь корабель їх виратує. Бо аероплян може вдержатися на воді яких 24 годин, а і летуни можуть видержати рівнож якийсь час, бо вони добре вбрані і мають зі собою апарат до огрівання, який в кількох мінутах розгріває і осушує тіло. Не є виключене, що обох летунів виратував вже якийсь малий корабель, який не має бездротного телеграфу і не може подати відомости. Але найбільш правдоподібне, що все те закінчилося траґедією і оба летуни згинули.

КОЛБИ РОЗВОДИТЬСЯ.

ПАРИЖ, 10. мая. — Бувший державний секретар стейту Колби замешкав в Парижі і подав до суду позов о розвід. Колби відомий для нас з того, що в своїм часі хотів свідчити в Парижі перед Радою Амбасадорів в користь Західно-Укр. Народної Республики та зазначити, що бувший президент Вилсон був за самостійностю Польщі, але не за поневоленнем українського народу, що його насильно прилучено до Польщі.

Той розводовий процес цікавий з того боку, що має він бути опертий на книжці, яку написала його жінка, висміваючи там одного дипльомата. В тім дипльоматі добачують образ її чоловіка.

БІДА ВЧИТЬ РОЗУМУ І ҐЕНЕРАЛА ЧЕНҐА.

ШАНГАЙ, 10. мая. — Ґенерал Ченґ Кай Шек думав, що розправиться з большевиками судами і карами, але залишив цілковито на боці устну пропаґанду, якою послуговалися большевики як найсильнійшим своїм оружем. Тепер він прийшов до розуму і зорґанізував цілий відділ аґітаторів, що пропаґують погубність комуністичних ідей. Пропаґаторами стали головно молоді студенти.

Ґенерал Ченґ уявляє собою сегодня фактично одиноку реальну військову силу в Китаю. Одна біда, що не має грошей і не має чим оплачувати сотки тисяч війска. Треба би зорґанізувати нову податкову систему і мати новий урядовий апарат, яким можна би держати лад і порядок. Та на жаль, такого державного апарату в него нема. Нема ні відповідних людей, ні средств, ні навіть будинків.

Його пропаґанда звернена тепер головно не так проти чужинців, як проти імперіялізму. Тому в часописях і на плякатах читаємо таку його програму: уневажнення понижаючих Китай договорів, чужинецькі дільниці мають підпасти під китайську контролю, підпора правительства в Нанкінґ, боротьба з імперіялізмом і большевизмом.

ЯПОНІЯ ХОЧЕ СПОКОЮ.

ТОКІО, 10. мая. — З розмови з бувшим японським премієром Вакатсуки виходить, що Япан не хоче допустити за всяку ціну до военного конфлікту з Китаєм. Він висилає вправді до Китаю военні кораблі для охорони своїх горожан, одначе не думає спричинювати тим якийсь заколот, бо війна Японії з Китаєм може відбитися фатально рівнож і на самій Японії, особливо тоді, коли Китай сконсолідується. А до цего прийде цілком певно, це лиш квестія часу. Япан потребує спокою і торговлі, бо тільки в той спосіб може дати можкість життя перелюдненій своїй країні. Япан не може замикати очей на комуністичну аґітацію, яка може принести Японії богато лиха. Та справа найбільше її тепер займає. Поза тим в Японії відносини наладжуються, бо новий ґовернор японського банку, відомий зі своєї солідности банкир, дає своєю особою запоруку, що катастрофа з банковими банкроцтвами, яка так налякала всю людність, перейде.

ТЕПЕР ПРИЙМАЄТЬСЯ ЧЛЕНІВ БЕЗ ВСТУПНОГО

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES; Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Ситі і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

СУСПІЛЬНА НЕДУГА

Родина є тою підставою, на якій опирається істнування цілого народу і держави. Тому від найдавнійших часів писані і неписані закони брали родинне життя в особлившу опіку. І американська родина є тою основою, на якій базується сила американського народу. Тому й не диво, що вже від довгого часу всі високі уми Америки так дуже затрівожені нездоровими відносинами, що підкопують американську родину. Самоубийства молоді, чимраз більш зростаючі розводи, родинні трагедії заповнюють щоденно більшу половину американських часописей. А сензаційний процес о вбийство Снайдера є тільки одним звеном в довгім ланцюху злочинів, що вказують на певного рода родинну недугу, що зїдає американську суспільність.

Ми нарочно не передавали детайлів з того огидкого процесу, хоч який він сензаційний, бо такі детайлі нічого доброго не приносять, а дають тільки можність ласій на сензації публиці бабратися в моральнім багні та насолоджуватись ним в той сам спосіб, як насолоджується вона читанием „фоні пейпер". Всьо инше тратить в ґазеті для тої публики всяку вартість. Вона й нічого другого не читає. Тому не тільки в Анґлії, але й в других европейських державах заборонений тепер законом друк американських розводових чи инших родинних скандалів, а своїх вони й так не друкують. В той спосіб охороняється публику від бабрання в суспільнім багні, а її думки і читаннє звертається до справ пожиточних.

Карна розправа проти Ґрея і Рут Снайдер, убийців мужа тої послідної, виказала цілу ту гниль, яка починає розкладати американське родинне життя. На розправі стануло двоє людей, обоє жонатих. Ґрей має добру жінку і гарні діти, а Рут доброго і дбайливого мужа та прекрасну малу донечку. І обоє доконують вбийства — з великої взаїмкої любови. А коли морд виходить на яву, бачимо тих любовників, як на розправі в огидний спосіб одно на другого спихає вину, щоби тільки уйти смерти. Нема тут нічого з тої оспіваної поетами любови, ніякого геройства ні посвяти, яка йде звичайно в парі з любовю. Є тільки огидна картина взаїмного обвинувачення.

А сумне при тім те, що як подає один з кореспондентів, Рут Снайдер знайшлася би певно за кілька тижднів мимо свого злочину на фільмах або на театральних дошках, як би її були случайно звільнили. Булаб сензацією в Америці. Та на щастє суд не допустив до того. Кара смерти жде їх обоїх. Бо обоє розбили два родинні життя до тої міри, що для них нема вже місця ні в своїй родині ні в суспільности.

ЕКОНОМІЧНА КОНТРОЛЯ НАД ПОЛЬЩЕЮ

Нова польська держава штукована з чужих земель до великих розмірів, шукає собі позички. Видаючи себе за велику державу, вона жебрає нині хоч такої невеликої, як для великої держави, суми, як вісімдесять міліонів долярів. Щоби дістати таку позичку, Польща готова йти навіть під економічну контролю американських банкирів. Виходить так само, як більше тисячі років тому Новгородська Вольниця кликала до себе Варягів: „Наша земля велика й багата. Лише порядку в ній немає! Прийдіть княжити й володіти нами!"

Оте саме: „порядку в нас нема" може сміло сказати й Польща. Немає ладу й не буде, бо занадто вже штукована вона з земель ріжних народів. Занадто багато вона захопила земель українських, білоруських, литовських та німецьких. Перехватила через край, тому й не може її шляхетний жолудок стравити всіх народів, щоби з них зробити Поляків.

Для удержання тих земель в свому посіданню та підтримання „патріотизму й любови" до польської держави в тих народів, що вона загарбала, доводиться тримати величезну армію, безліч ріжних жандармів, шпигів, провокаторів, тайних і явних поліцаїв. Це все вимагає кольосальних гроший. Крім того польська господарка така, що кождий патріот-урядник завжди гадає, що державні скарби то його власні, „то вшистко єдно", а тому кожен краде, де скільки може й як може.

Колиб таку велику армію військову та урядницьку навязати хочби якій державі, навіть далеко багатшій і більшій, то й її вони загналиби в кут фінансової кризи. Польща зі свого багацтва й господарства може лише одним похвалитися; що має найдорожчу в Европі армію та здміністрацію. На ці чинники управління державою, бо польська держава править у себе за допомогою армії, яка тримається не так для зовнішнього ворога, як для внутрішнього, Польща тратить таку велику частину свого бюджету, як ні одна держава в світі.

Від цих непродуктивних витрат, що лише обтяжають населення, не даючи йому жадних користей, Польща не може увільнитися так довго, як довго буде посідати чужі землі та не змінить своєї системи політичних, культурних та національних утисків супроти непольських народностий.

Чим більше утисків, тим більше треба витрат на адміністрацію. Це така ясна річ, що про неї не вартаб і говорити. Але цікаве є те, що банкирі, що позичають гроші, чомусь звертають увагу лише на економічну контролю. Між тим, як Польщу треба взяти під всесторонну контролю, під контролю економічну та політичну. Польща зобовязалася ріжними міжнародними договорами забезпечити права непольським національностям. Та замісць сього, вона повела таку жорстоку політику переслідування всіх народностей, особливо тих, чиї землі вона захопила, що й учителька її, покійниця Росія, моглаби їй позавидувати ревности й завзяття. Національні школи понищено, або повернуто в польські, церкви перероблено в польські. Преса національна знаходиться під таким цензурним тиском, що не знаєш, чи в кожній ґазеті більше білих, цензурованих місць, чи написаного.

Польські вязниці переповнені національними діячами й просто „непокірними", що мають сміливість не називати себе Поляками. У вязницях та на ріжних жандармських постерунках, чи инших поліційних арештах, катують і забивають до смерти людей, калічать, або голодом і холодом вганяють їх в страшні хороби. Звичайно, для цього треба всіх тих величезних апаратів, якими Польща тепер управляється.

Замісць того, щоби засоби, які стягнуто з народа часто в жорстокий спосіб, обернути на відбудову економічного й культурного стану Польщі, витрачається їх на управління. В Польщі труд населення обезцінений так само, як і продукт того труда, особливо селянського. Тому серед населення панує зневохота й апатія до активної діяльности, до активної й продуктивної праці. Кожен живе лише так, щоби прожити день до вечера, бо може те, що сьогодня набудеш, заберуть завтра за податок, чи за яку кару, чи для чого иншого, або тебе заховають туди, де тобі все це буде непотрібним та зайвим. Лише висока енерґія та неустанний труд нації творить багацтво її держави. В Польщі не має даних для витворення такої енерґії й продуктивности не лише серед не польського населення, а самого й злиденного польського селянства.

Управління державою при допомозі системи поліційних та инших утисків, завжди приводить до вибуху бунтів, заворушень, революції проти істнуючого ладу. Це все веде до економічної катастрофи. Отже, якби не контролювали американські банкирі економічне життя Польщі, вони всеж не знайдуть засобів до забезпечення її від державно-політичної, а з нею й економічної катастрофи. Контроля Американців може трохи припинити крадіжку, марнотравство, непродуктивну витрату позиченого гроша, але не зможе змінити політичної системи Польщі, що тісно звязана з економічним становищем держави.

Це добре знали всі банкирі, що позичали гроші до Великої Війни бувшій Росії. Найбільший російський міністер фінансів Вітте не міг позичити за кордоном ані цента до того часу, поки в Росії не переведено політичних реформ. Факт є фактом, що аж тоді, як скликано Державну Думу й в сей спосіб створено який-такий парлямент і дано деякі національні й політичні полекші народови, тоді лише Росія змогла дістати позичку.

Сучасні банкирі, говорючи про позичку Польщі, домагаються для забезпечення свого гроша лише економічної контролі. Але цього не досить. Цим гроші їх не будуть забезпечені, бо Польщі ця контроля не врятує від політично-державної катастрофи. Вся сила Польщі тепер полягає лише на слабости її сусідів. Але часи зміняються, і Польща може цілком несподівано побачити себе не такою великою державою, якою вона мріє бути.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

М-о Ґ-х, Елизабет. — Ні, редакція таких закликів на збираннє жертв на будову церков у старім краю не поміщувала нікому.

С. Л-юк, Ню Йорк. — Сього рода оповістку пікніку на приватні ціли товариств вмістити як новинку неможливо.

І-о Па-ій, Ню Йорк. — Редакція відповіла була Вам у справі Вашої дописи в переписці редакції сейчас по одержанню Вашої дописи.

П. Г., Фил. — Тепер відай не можна нігде дістати докладних цифр про число всіх вязників у Злучених Державах. Федеральне Бюро Переписи подає тепер числа ще з року 1923, коли в ріжного рода карних інституціях краю було 109 тисяч 619 людий. Арештантів найбільше припадало, очевидно розмірно до числа сеї ґрупи, на Муринів. На кождих сто тисяч іміґрантів попадало в тюрму 489, на американських уроженців 239,

„Непючий". — Так, в Америці є юнія броварних робітників, яка називається Інтернешенел Юніон оф Де Юнайтид Бруері, Флавер, Сіріел енд Софт Дринк Воркерз, і як Ви догадуєтеся, вона справді заявляється все проти прогибіції. Однак, з того ще не можна робити заключення, що весь рух проти прогибіції йде від броварняних робітників, які хочуть мати кращі роботи. Проти прогибіції виступає богато людий, які броварняного робітника на очи не бачили. — Є юнії, які ставлять виразно тверезість яко обовязок своїх членів, або прийшли до переконання, що тверезість се безусловна умова справности при праці та дбайливости за здоровля й безпеченство своєї й своїх товаришів праці. Подумати тільки про зелізничих машиністів.

Витинки з ґазет прислав: гр. Д. Б., Ню Йорк.

НОВІ ВІДОМОСТИ ПРО МАРС.

Свого часу писали ми про те, що англійський оптик винайшов спосіб фотографовання в темноті при допомозі так званих позачервоних (ультрачервоних) лучів. Ті світляні лучі, хоча вони невидні для ока, то однакож вливають на фотографічну клішу спеціяльно до цього зробдену, наслідком чого на ній відбиваються всі ті предмети, яких ізза темноти не бачимо.

Позачервоні лучі відкрито давно. Але всі труднощі примінення їх в фотоґрафії були в тім, що хеміки не могли зробити кліші, що булаби на ті лучі чула. Це вдалося щойно Бирдові, про якого винахід і спроби фотографування в темноті ми вже писали. Тоді вже було згадано, що цей винахід може зробити великі прислуги науці, а сьогодня маємо вже наглядний доказ, що у великій мірі користатиме з нього астрономія.

В останніх часах в обсерваторії Ліка в Америці зроблено цікавий досвід. Астроном Райт фотоґрафував площу Марса рівночасно при допомозі ультрафіолетних і ультрачервоних лучів. Ця площина показалася на першій кліші більша як на другій. З цього факту вияснено одну тайну нашого, недослідженого досі сусіда.

По думці Райта, атмосфера Марса, що без сумніву істнує, в противенстві до земської атмосфери, не має в собі водної пари. Зате вона насичена зеренцями пилу, що береться у марсійському повітрі з пустинного ґрунту Марса. І саме з причини тих зерняток пилу ультрафіолетні лучі витворюють більшу фотоґрафію Марса тоді, коли позачервоні лучі доходять до нас безпосередньо з поверхні планети, то значить показують нам Марса без його атмосфери. Ультрафіолетна фотоґрафія показує нам Марса разом з його атмосферою, тож коли порівняти її з позачервоною фотоґрафією, можна зробити цікаві заключення про густоту марсійської атмосфери.

Михайло Приймак.

ВЛОМ.

I.

Панство Тарані мали богатого вуйка.

Він мав одного сина, що вів адвокатську канцелярію в малому, провінціональному містечку. Збивав гроші, щадив і скупився, як і його богатий батько, і замикав, виходячи з дому, жінку на ключ. Тим тільки вуйків син, пан адвокат, і славився на всю околицю.

Сам же вуйко мешкав у Львові, у „власнім гніздочку", як любив завжди казати. „Власне гніздочко" — це була велика трохповерхова камениця, занята вся бюрами та льокаторами й тільки одна кімната й кухня на третьому поверсі були цим „гніздом", де „гніздився" старий вуйко, званий Дезидерієм. Сам порядкував своє помешкання, сам собі варив. Мав ще й сестріницю, віддану за гімназійного вчителя Тараня, котрий сидів тепер без посади, бо був зльокавтований. Саме зльокавтування не булоби таке діймаюче, якби не обдерта жінка, не голодні й неодіті діточки, а ще щоб і свій дах був над головою! А то приходилося так, що Тараням і на жебрачі торби тяжко було би спромогтись!

Тарань упросився „кутом" із родиною до приятеля з воєнних часів, що вів на передмісті шевську робітню і мав добре серце. Шевцева рідня складалася з вісьми душ, а кімнатка була невеличка. Тісно було всім, бо панство Тарані теж мали троє діточок.

Тарань виходив кожного дня шукати собі праці й повертався з нічим, зустрічаючи сумну жінку безнадійним помахом руки. Заходив у ряди-годи й до „вуйка", але той був із цього дуже невдоволений.

— Що собі, пандію, такий думає? — воркотів старий Дезидерій, відправляючи за кожний раз Тараня з нічим. — Давай йому, пандію, позичку? На яке? Гіпотека, пандію, де? Він мені гне: ваша сестріниця, ваша кров... Морали, пандію, буде мені, смаркач, сипати!...

Старий вуйко зденервувавшися, ходив, а властиво тягався з кута в кут. Та хоча й нервувався, приставав усе біля залізної вертгаймівки й гладив задоволено свою пестійку.

— Пощо ти, Йвасю, йдеш до того скупаря? — питається жінка в Тараня. — Чи я-ж тобі вже стільки разів не клала в голову, що він холоднокровно глядітиме на голодову смерть, а сотика не дасть! Чого ти себе понижуєш?

— Діти, серденько; про діти йде.

— Так все одно дітям од того не буде краще, а ти себе не понижуй.

І Тарань знов кудись іде.

Вернувшись одного разу, аж заплакав.

Побачив це швець і умовляє:

— Плачем нічого собі не поможете, хіба голова болітиме. Щеж таки смерти з голоду вам не боятися, на морозі діти не ґинуть. Як зможемо, так собі порадимо.

Жінка Тараня помагала знеможеній шевчисі, як могла; не гидилася ніякою працею. Сам же Тарань, хоч і хотів би був помогти, та шевства не вмів; може був би й навчився прицвивати бодай прищіпки, але боявся щось таке заявити шевцеві, щоб той, бува, не запідозрів його в тому, що приміщення своє й своєї родини хоче узурпувати на довго, підмазуючись до помочі в праці. Тарань був людиною „субтельною".

Отже кождого ранку ходив по місті, прібував найти собі яке заняття, але це йому ніяк не вдавалося. Спадав на тілі, гризся, почорнів, наче асфальтовий хідник і не міг найти виходу з важкого положення.

Прийшов день св. Миколи зимного.

Хто не знає тих радощів у малих дітей, які приносить із собою врочисте свято Миколи? Діти, що так богато чули про того доброго сивенького дідуся, приятеля дітей, про того, що нічю тільки й знає, що бігати всюди там, де є чемні діти й класти їм під подушки даруночки, чекали нетерпляче того свята. О, малі ґромадяне знають себе добре! Чемні чекають з нетерплячкою, нечемні з острахом... Одні перекидають подушки, щоб найти ласощі для себе, другі підносять їх з тремтінням, що там можуть найти різочки!

У шевцевій хаті цього року св. Миколай не зявився. Декілька днів раніше радилися родичі між собою й порішили не робити дітям утіх, бо за ці гроші можна усією хатою дватри дні проживитись. Мами, як мами. Мами воліли, щоб дітей не позбавляти радощів, але батьки — твердший народ. Вони теж не проти дітей, але їм ясніще стояла перед очима сувора дійсність. Перше їсти треба, а опісля вже й про радощі думати.

Вияснили дітям, що цього року св. Николай таки зовсім не ходитиме, бо дуже студено, а він старий вже. Може на той рік зявиться... Діти були дуже нераді, та врешті примирились. Забули.

Декілька днів після цього синок шевця вернувся з плачем зі школи й дома до слова не міг прийти. Відхлипавшися якось, оповів, що і нині діти хвалилися дарунками від св. Миколая. І знов заплакав. За ним почали менші, а дальше дрібнота! Прослезилися й мами, жаль було й батькам. Але батьки виявляють жаль на свій спосіб. Тарань заявив дітям, що коли не будуть тихо, то св. Миколай таки ніколи до них не прийде, а швець свому найстаршому синкові загрозив копитом... Таким чином ліквідовано жаль дітвори. Але Тарань почувався наче винуватий у тому, що довгий час не міг собі найти ніякої платної праці. А швець нишком нарікав:

— Хай лихо візьме! Я ось уже на колінах мозолі понабивав, а добився до того, що на марні радощі для дітвори не маю.

Тарань знову пішов у місто.

II.

Зближалися Різдвяні свята.

Вуйко Дезидерій отримав телеґраму від синової, що його син смертельно захорів. Просила негайно приїхати.

Старий заметушився, стратив голову. Тупцював із кута в кут, побіг у місто за чимось, вернувся з нічим і знову блукав по хаті. Хвилями бив долонею по лисині, наче щось хотів придумати. Любив сина всією своєю істотою, одначе та любов була якась своєрідна. Старий скупар бачив у синові втілення гроша, й це, мабуть, вистарчало за все почування любови. Син був у грошевих справах немилосерний, як і сам батько, і любив той гріш як чорт. Чиж дивна така взаїмна любов? Спорідненння душ у грошепоклонстві не менше могутне, ніж усяке інше.

Одержавши телеґраму, старий дістав нечайно у відвідини Тараня.

Приняв його сьогодні зовсім інакше, ніж звичайно. Був чемний і безпомічний. Безпомічний тому, що мусів їхати до сина, а це давало йому чимало клопотів. Він мусів тратитися на подорож, приcтарати харчів на дорогу, а найважнійше, подумати про свою найдорожшу дитину: вертгаймівку. Залишити її самою! Тарань таки виразно бачив, як вуйко поглянув у своїй журбі на касу і повтирав хустиною очі.

— Чи не міг би я вас обоїх про щось дуже просити?

— Чого-ж, якщо це в нашій спромозі.

— Бачиш, любенький, я буду в дорозі без мала три доби. Я, хоч не такий то їдець, та всеж таки їсти треба. Вступати до залізничих реставрацій годі, бо там усі злодії. Обдерли би мене до нитки. Я подумав собі: що як би так твоя жінка, пандію, проготовила мені на дорогу трохи харчів, пандію, з мяса, з яблок, та ще з літру слабої кави — то було би найкраще...

— А вжеж, хоч, що правда, все зимне буде.

— Байка. Головно, що не буде, пандію, стільки коштувати.

— Гаразд.

— Ну, тоді я тебе попрошу, пандію, піти до різні й купити одно кільо телятини, а опісля зайти на базар і купити, пандію, курку. Схочеш?

— Дуже радо.

— Тільки, пандію, чи вмієш торгуватися, бо то, пандію, хто не знає, обідруть зовсім. Ну, телятина, пандію, в одній ціні, у них там, пандію, є такса, то може й не вдасться тобі нічого вторгувати, хоч я, пандію (тут вуйко знизив голос і поклепав Тараня по плечу), хе-хе-хе, нераз то й тут дещо вторгую. Ось наприклад мясо коштує золотий двацять. Він важить, пакує, а я нишпорю по кишенях і назбирав ніби то всіх грошей золотий сімнацять, або вісімнацять і, пандію, просто кажу, що більше не маю. Він мясо відрубав, наважив, запакував, то вже не хоче цофатися, а я, пандію, маю в кишені два-три гроші. Так то, пандію, треба давати собі раду. Ну, але ти вже там, як хочеш, лише вважай конче, щоб не дав тобі ні костей, ні додатків на росіл, тільки, пандію, чисте мясо на карменадлі. Розумно? Бо хібаж я росолу в дорогу не візьму. Ну, так. То з мясом. А курка? Вмієш ти вибрати курку?

— Може якнебудь...

— Отож бо то, пандію, і є, що якнебудь. Так як-же то: якнебудь? Видати гроші, пандію, легко, бо то курка курці не рівня. Ти вибірай, котра тяжша, товста. А чи знаєш, пандію, котра курка товста?

— Гм...

— Видиш. А я знаю. О, я, пандію, худої курки не куплю! Береться курку хвостом до себе, знаєш як?

Тут старий скрутився, щоб задемонструвати. На предвічній комоді стояла прикраса, яких у маломістечкових міщан чимало. Порцелянова курка сиділа в порцеляновому гніздочку. Все те закрашене було на зелено. Старий взяв з гнізда курочку і задемонстрував.

— Обертається, пандію, хвостом до себе. Опісля дується отсюди в мягеньке піря пониже хвоста. Піря роздувається й показується шкіра; як вона, пандію, така синява, то курка ледацю, худа; якже шкіра жовта, пандію, як ярий віск, тоді купуй, бо курка товста. І торгуйся, пандію, що можеш, бо зідруть. Воно, пандію, часто вдається, бо простий нарід, пандію, легкодух. Така баба нераз на пять грошів махне рукою, а то, пандію, гроші. Ну, йди та швидко вертайся.

— Та добре, вуйку, але в мене нема за що те все купити. Давайте грошей.

(Дальше буде).

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

В ОБОРОНІ ПРАВДИ И ВЛАСНОЇ ЧЕСТИ.

Не знав я, що мій голос про болтиморську громаду викличе стільки відгуків. Ще менче сподівався я, що буде хтось мої слова простувати та закидати мені, що я написав неправду. Але сталося те, чого я не сподівався, і я тепер уже у власній обороні мушу забрати ще раз слово, хоча про сю справу певно не варто тілько говорити.

Я виджу з переписки редакції, вибрався містер Шулька обороняти нашого о. пароха. Написав сей оборонець в ґазету спростованнє, що я не тільки написав неправду, але навіть не міг знати правди, бо я до церкви не ходжу. Чи ходжу я до церкви чи не ходжу, не стану про се публично говорити в ґазеті, бо се не публична справа. Скажу тільки панови оборонцеви еґомостя, що в св. Письмі пишеться про такого великого побожника, який посунув своє черево на самий перед церкви та став Богови вихвалятись, який то він побожний, як то він дає жертви на боже, як то він до церкви точно ходить, священиків вислухує. Пан оборонець певно чув про сього побожника; чому не нагадав він собі про нього, як став мені закидувати, що в церкву не ходжу?

Чи справді воно так, що як хто до церкви не ходить, то не знає, що в церкві говориться? Хиба там нема досить людий, щоби відтак росповіли навіть тому, кого в церкві не було?

В нашій церкві буває богато людий, і вони всі можуть посвідчити, що я писав правду. Наш о. парох у своїх проповідях головний натиск кладе на виступи проти нашої ґазети. Він критикував церковний конґрес та називав комітет, що був на ньому вибраний, кривим деревом. Він говорить проти всяких наших зїздів, конґресів, провідників.

З того я бачу, що чейже він мігби себе самий боронити, та не потребував аж оборони зі сторони посторонних людий, тим більше, як сі люди боронити не вміють без образи. Тому я пораджу оборонцеви, най він лишить оборону вчинків пароха самому пароховы, а сам най держиться свого ремесла. Каже народна пословиця: Швець знай своє шевство, а до кравецтва не мішайся.

Йосиф Семенків,
Болтимор, Мер.

—o—

В СПРАВІ ІНТЕЛІҐЕНЦІЇ ТА „ПУР ГАВЗУ".

В справі дописи одного дописувателя про нашу інтеліґенцію я теж хочу сказати кілька слів.

Дописуватель написав, що вся наша інтеліґенція йде до „пур гавзу". Я скажу на се тому дописувателеви, що є в нас богато такої інтеліґенції, яка її повинна піти до „пур гавзу". Кілько то є тут всяких каналів, які у школи ходили, а мимо сього величається Москалями і називають увесь наш народ Москалями. Маємо ми так дуже жалувати, як сі наші інтеліґенти підуть до „пур гавзу"?

Згадано було й за священиків, скажу я й. Богато священиків служить українському народови, то їм за се мається належати поміч та ратунок перед „пур гавзом". Як священик служить своїй владі більше, як він служить народови, то він мавби право домагатися заратунку від своєї влади, а не від свого народа.

Або знова пішли декотрі інтеліґенти на службу большевицьким окупантам України. Чи теж винувати український народ за те, що він не дає допомоги сим людям?

На мою думку, український народ не повинен навіть почувати в собі обовязку піддержувати тих людий, які не служать йому, які служать чи служили Австрії, Росії, Варшаві, Римови чи Москві.

До українського народа має мати претенсії тільки та інтеліґенція, що служить українському народови.

О. М.

—o—

ЧИ ПОТРІБНА ДЕЛЕҐАЦІЯ НА РАДЯНСЬКУ УКРАЇНУ.

Наші большевики почали аґітацію за висилкою делеґації на Радянську Україну. От бачать, що з ними тут зле, що їх партія чим далі більш слабне, то ратуються в инший спосіб. Хочуть стати голосними через делеґацію. Так хай би собі висилали, але чого тягнуть туди У. Н. Союз та другі орґанізації?

Дивує мене рівнож, чом такої делеґації не домагаються наші браття з Волині. Вони мабуть знають, як то їх большевики віддали в Ризі Польщі і тому не мають охоти їхати на Україну, щоби поглянути на тих московських гнобителів, що їх віддали під Польщу.

На Радянську Україну їздило вже звідси досить людей. Їздив і мій краян з Настасова, але там не посидів, а таки вернувся з „раю" сюди назад до „буржуазного пекла". І комісар Дудкевич щось не дуже то захоплений Харковом, коли сидить у Львові.

Така делеґація зїсть непотрібно гріш і нічого не привезе нового, кромі того, що вже знаємо і про що розповідають ті, що там були. Таж там люде будуть боятися говорити по щирости з делеґацією. Бо делеґація нині тут, а завтра в Америці. А в Америці може розповісти про те, де вона була і що чула. То все одно, Чека довідається, хто і які дав інформації і забере інформаторів потім в тюрму чи під „стенку". Люде будуть отже прямо боятися і правдивих інформацій не дадуть, якби навіть і хотіли дати.

На мою думку, хай Уряд У. Н. Союза вирішить справу тої делеґації, бо шкода часу і місця, щоби нею аж надто довго займатися.

Я думаю, що Уряд, навіть як би був прихильний висилці, не міг би зготитися на висилку без ухвали конвенції. Треба би отже скликати надзвичайну конвенцію. А де ж знова можна викинути стілько гроша на дармо? Шкода і грошей на дорогу, а краще їх дати на Рідну Школу, Просвіту чи інвалідів в краю.

Як яка організація чи навіть відділ має охоту вислати делеґата, хай висилає. Але У. Н. Союзови нема потреби займатися цею справою, бо вона й не належить до круга його діяльности.

Василь Морозович,
Бронкс, Н. Й.

ЖІНКИ СУДДЯМИ ДЛЯ СПРАВ РОЗВОДІВ.

В Швайцарії є окремі суди для розводів. Досі суддями були лишень мущини, тепер ліві й поступові партії внесли до парляменту проект, щоби на суддів в цих справах іменувати також жінок, які на розводах краще розуміються.

АНГЛІЙСЬКА ПОЕЗІЯ МОЛОДОГО УКРАЇНЦЯ.

Газета „Morning Call", що виходить у Алентавні, Па., помістила недавно отсю поезію:

WHEN SPRING IS HERE

By DANIEL HRISHKO, Age 14, Allentown

When spring is coming nearer,
We can smell the fragrant air,
For the days are getting dearer,
And trees are not so bare.

The little buds are blooming,
So sweet the sun does shine,
When the robins are a singing,
That will be the brightest time.

Everyone likes Spring,
For it is always warm,
That will be just the right thing,
For every flower born.

ВІДОЗВА

до односельчан села Мозолівки, повіт Підгайці.

Підписаний одержав від заряду читальні Просвіти з села Мозолівка письмо, в якім наші братя просять нас о поміч на будову читальняного дому. В тім письмі між иншим пишуть так:

Прикро нам простягати руку о поміч, але не можемо стерпіти вже довше того, щоби наші діти росли в темноті. При помочи наших братів, що повернули з Америки і Канади, ми взялися до зорґанізовання наших людей при читальні, яка одначе, на жаль, знаходиться в чужій хаті. Поляки будують тут по наших селах рівнож такі народні доми і збирають жертви по цілім повіті і уряд їм помагає, а нам ніхто. Наша надія тільки на наших щирих братів за океаном. Ми віримо, що Ви там за морем не відкажетеся від жертви, яку просимо слати на руки т. Павла Гальми в Микиспорт, або прямо до голови читальні гром. Данила Мороза в Мозолівці.

За уряд читальні: Д. Мороз, голова; проф. Д. Литвин, писар; Ю. Бусько, касієр.

Павло Гальма
Box 331, McKeesport, Pa.

ДОБРЕ СЕРЦЕ.

В часі перепалки один робітник в Ню Орлінс, Ла., пробив ножем контрактора Альвина Працтера в саме серце. Але лікар йому серце зшив і він жиє.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ЛОРЕЙН, О. Бр. св. Ів. Хрестителя, від. 34, отсим подається до відома всім своїм членам, що місячний мітінґ відбудеться дня 15. мая, в неділю, о годині 2-ій попол., в гали церковній на Charlston Ave., East 31st St. Обовязком кождого члена явитися на означений час, бо є дуже важні справи до полагодження. Довгуючих членів проситься вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть виключені з відділу і У. Н. Союза. Також котрі ще не зложили на Сиротинець, най будуть так добрі принести на сей мітінґ. Неявившийся член заплатить кару після ухвали на мітінґу, а урядник $1. — Д. Козопас, предс.; Бенедик Фурдин, кас.; Іван Чмирід, фін. секр.

ЙОНКЕРС, Н. Й. Тов. Подільська Січ, від. 8, повідомляє всіх своїх членів, що місячний мітінґ відбудеться в неділю, дня 15. мая, в Укр. Клюбі, 29 Jackson St., о годині 2-ій пополудни. Уряд Тов. просить всіх членів на сей мітінґ явитись і вирівнати свої належитости. — Григ. Скорбач, предс.; М. Мазур, кас.; В. Мандзій, секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 289 на North Goodman, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, дня 14. мая, о год. 6-ій вечером, в товариськім домі. Обовязком кождого члена бути присутним, бо є важні справи до полагодження. Довгуючі члени мають вирівнати свої належитости найдальше до 14-го, бо в противнім разі поступиться з ними після статута. — Николай Головка, предс.; Олекс. Цицик, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. Князя Данила, від. 356, повідомляє, що місячний мітінґ відбудеться в неділю, дня 15. мая, о 2-ій год. попол, в народнім домі, 3322 N. Lawrence St. Проситься всіх членів явитись на той мітінґ, а довгуючих проситься вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі поступиться після статута. — Теодор Німець, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Тов. ім. Ів. Франка, від. 334, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться дня 15. мая, в гали У. Н. Дому, о 1-ій годині пополудни. — Н. Задерецький, фін. секр.

РАРІТАН, Н. ДЖ. Заряд Бр. св. Арх. Михаїла, від. 332, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що звичайний мітінґ відбудеться 15. мая, точно о 2:30 попол., при ул. Somerset, під словенським костелом. Обовязком кождого члена є на сей мітінґ явитись і вирівнати свої залеглости, щоби не наражуватись на суспендованнє. Проситься тих членів, котрі вже не платили за свої діти через два місяці, щоби прийшли і звернули секретареви, бо секретар заплатив за їх діти зі своєї кишені, а на дальше не буде платити, а дітий суспендує. Наше Братство отримало запросини на посвяченнє прапорів від Бр. св О. Николая з Бандбрук, Н. Дж., тому члени повинні прибути на сей мітін і ухвалити чи маємо йти на се посвячення чи ні. Котрий член не прибуде на сей мітінґ і не повідомить з якої причини не міг бути на мітінґу, буде караний після статута. — Петро Веньґрин, предс.; Іван Туранський, кас.; Ник. Попадюк, секр.

ҐРІНПОЙНТ, БРУКЛИН, Н. Й. Укр. Тов. Дністер, від. 310, повідомляє своїх членів, що місячний мітінґ відбудеться в неділю, дня 15. мая, в словенській гали, 734 Leonard St., о год. 5-ій. Взиваеться членів прибути в означений час і виповнити вкладки до Тов. і У. Н. Союза, довгуючі члени будуть суспендовані. — В. Сенишин, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. Бр. св. Ів. Хрестителя, від. 292, повідомляє всіх членів і членкинь, що збори відбудуться дня 15-го мая, а другі збори будуть відбуватися точно в другу неділю по першім. Проситься тих членів, котрі довгують по пару місяців, щоб вирівнали свої залеглости, бо інакше будуть суспендовані. — Волод. візничак, предс.; Йосиф Масляк, кас.; Петро Лобур, рек. писар.

МЕКАДУ, ПА. Бр. Сошествія св. Духа, від. 7, повідомляє, що звичайний мітінґ відбудесь о 3-ій год. попол., в неділю, дня 15. мая, в гали церковній при Вест Блейн ул. На сім мітінґу всі довгуючі члени мають вирівнати свої залеглі місячні вкладки, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Д. Капітула, предс.; П. Пухир, секр.

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ. Отсим подається до відома членам Тов. Укр. Січи, від. 170, що місячні збори відбудуться в пятницю, дня 13. мая, о год. 7-ій вечером, в гали Укр. Нар. Дому, 72 Morris St. На ці збори кождий член повинен явитися, бо будуть дуже важні справи до полагодження. — В. Панічняк, секр.

ОЛИФАНТ, ПА. Бр. св. Кирила і Методія, від. 86, повідомляє своїх членів, що місячний мітінґ відбудеться, дня 15-го мая, в неділю, о год. 2-ій попол., в шкільній гали. Проситься всіх членів явитись на означений час, бо є важні справи до полагодження. Напоминається довгуючих членів, щоби прийшли і вирівнали свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Гр. Сайкевич, предс.; П. Саламаха, секр.

СКРЕНТОН, Па. Тов. Надзбруча, від. 280, дає до відома членам, що збори відбудуться 15. мая, о годині 2-ій пополудни, в Укр. Клюбі, 618 Lackawanns. Проситься членів прибути на сі збори, бо є важні справи до полагодження. Буде справозданнє з балю. Проситься прибути на сей мітінґ і почути справозданнє з балю. — П. Гасай, секр.

ДЖЕМЕРИКА, Н. Й. Бр. св. Юрія, від. 160, подає до відома всім членам, що річні збори відбудуться дня 14-го мая в гали під ч. дому 66 Чорч ул. Тому, що крім виборів є до полагодження инші братські справи, обовязком кождого члена явитись на збори на час. Буде справозданнє за минувший рік і вибір нового уряду. Неприбувші члени будуть підлягати карі після ухвали. Початок точно о год. 8-ій вечером. — М. К., секр.

КЛІФТОН, Н. ДЖ. Тов. кУраїнська Січ, від. 182, повідомляє, що взичайний мітінґ відбудеться о год. 2-ій пополудни, в неділю, дня 15. мая, в гали парохіяльній, 47 Hope Ave., Пасайк, Н. Дж. На порядку нарад є важні справи до полагодження, усі члени обовязково мають явитись на зборах. Довгуючі члени, що не були на мітінґу минувшого місяця, мають прийти і вирівнати свої залеглости, бо інакше будуть суспендовані. — М. Пипюк, предс.; Гриськів, секр.

СО. БЕТЛЕГЕМ, ПА. Бр. св. Димитрія, від. 288, повідомляє своїх членів, що мітінґ відбудеться в неділю, дня 15. мая, о год. 1-ій пополудни, в гали Українській, трета а Карбон ул. Обовязком є кождого члена явитись на сей мітінґ і вирівнати свої вкладки, як за себе так і за дітий, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Василь Підгайний, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Повідомляється членів товариства „Буковина" відділ 14, що місячні збори відбудуться в суботу, 14. мая, точно о год. 8-ій вечре., в Укр. Роб. Домі, 15 Іст 3-та ул. Кождий член обовязаний бути на цих зборах; неприсутні на зборах підлягають карі після статута. — Секретар.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. ім. Ів. Франка, від. 83, повідомляє, що місячний мітінґ відбудеться о 2-ій год. попол., в неділю, 15. мая, в домі Тов. Укр. Ам. Горожан, 847 N. Franklin St. Проситься членів явитись на мітінґ, бо є важні справи до полагодження. — М. К.

ЗА ЩО ТЯГНУТЬ ДО ВІДПОВІДАЛЬНОСТИ ТА ЩО КОНФІСКУЮТЬ.

В читальні Просвіти в Тарнавці, пов. Сколе, поліція перевела ревізію та сконфіскувала Історію України, Грушевського. Свого часу гром. Петро Сівач мав в читальні реферат, а також збирав він підписи під статут Т-ва „Сокіл". За одно і друге тягають тепер по судах людей, закидуючи їм заколочування публичного спокою. От такі то дива діються в нашім рідним краю під ляцьким обухом.

ПРОТОКОЛ

РІЧНОГО ЗАСІДАННЯ ГОЛОВНОГО УРЯДУ У. Н. СОЮЗА,

відбувшогося в днях від 16.—18. лютого 1927 р.

(Продовження)

СПРАВОЗДАННЄ ГОЛОВН. ФІНАНСОВОГО СЕКРЕТАРЯ.

SHOWING ALL LOSES AND CLAIMS UNPAID DECEMBER 31. 1926.

Date of Death or Notice of Disability	NAME OF INSURED	P. O. ADDRESS (City or Town & State)	Amount Due and Unpaid	In Process of Adjustment or Reported	Why Unpaid or Resisted
Oct. 17, 1918	Joseph Kolodiy	Jersey City, N. J.	50.00		No proof of death
Jan. 14, 1918	John Saranczak	Hudson, N. Y.	1.000.00		No proof of death
Dec. 10, 1924	Senko Kwasnycia	Brooklyn, N. Y.	500.00		Legal controversy
Feb. 18, 1925	Cyryl Kaczor	Philadelphia, Pa.	1.000.00		Legal controversy
Apr. 26, 1925	Michael Bereza	Madison, Ill.	800.00		Legal controversy
Jan. 27, 1926	Theodore Solomka	Rochester, N. Y.	300.00		Legal controversy
May 18, 1926	Ludwig Halendey	Rankin, Pa.	1.000.00		Legal controversy
Sept. 8, 1926	Wojtich Walosh	Yatesboro, Pa.	750.00		No proof of death
Nov. 11, 1926	Sam Dmytryszyn	Scranton, Pa.	1.000.00		No proof of death
Nov. 22, 1926	John Lesniak,	Carnegie, Pa.			No proof of death
Dec. 2, 1926	Roman Gorczynsky	Philadelphia, Pa.		1.000.00	
Dec. 21, 1926	Maksym Oleksiuk	Baltimore, Md.		1.000.00	
Dec. 10, 1926	Roman Radewicz	Export, Pa.		500.00	
Dec. 17, 1926	Michael Kashtelan	Chicago, Ill.		500.00	
Dec. 23, 1926	Michael Sawczak	Cleveland, O.		1.000.00	
Dec. 25, 1926	Katherine Bereza	Madison, Ill.		750.00	
Dec. 37, 1926	Nicholas Worona	Stapleton, N. Y.		500.00	
	Total		$7.400.00	$5.250.00	

ФОНД СИРІТСЬКИЙ З ДНЕМ 31-го ГРУДНЯ 1926 Р.

Ім'я	Відділ	Сума
Гнат Марія	в. 40	$300.00
Млинарек Олекса	в. 13	51.82
Мохнач Іван	в. 7	41.67
Рапавий Василь	в. 28	150.00
Савко Іван	в. 23	100.00
Товт Іван	в. 84	166.67
Дзендзель Іван	в. 3	71.42
Войтила Михайло	в. 32	149.85
Ковач Василь	в. 6	400.00
Цепенюк Яков	в. 158	600.00
Кравець Іван	в. 182	397.26
Конкольняк Анастазія	в. 144	180.00
Вітковський Юрій	в. 48	250.00
Недбала Михайло	в. 52	100.00
Ярош Михайло	в. 108	250.00
Гатала Михайло	в. 34	50.00
Спільський Павло	в. 134	225.00
Павлик Микола	в. 187	125.00
Сенчак Михайло	в. 27	250.00
Пеха Михайло	в. 61	250.00
Зентичка Іван	в. 80	600.00
Шренкель Настя	в. 12	166.70
Ратковський Микола	в. 77	450.00
Бартник Федор	в. 28	300.00
Білий Григорій	в. 7	150.00
Левицький Йосиф	в. 19	500.00
Приймак Дмитро	в. 139	200.00
Грабин Іван	в. 129	375.00
Качмар Михайло	в. 250	450.00
Федор Юрій	в. 292	400.00
Сас Іван	в. 53	200.00
Шкурат Теодор	в. 10	500.00
Сліпець Григорій	в. 179	450.00
Пукало Сидор	в. 78	315.14
Попович Теодор	в. 306	500.00
Фединець Тимко	в. 32	426.77
Яропут Микола	в. 46	378.58
Гнида Павло	в. 272	500.00
Ковальчик Стефан	в. 248	376.68
Біляньський Андрій	в. 74	236.73
Кравець Антін	в. 40	125.00
Галасінський Адам	в. 132	333.34
Мікля Мартин	в. 197	600.00
Сеневич Микола	в. 304	700.00
Солтис Петро	в. 16	500.00
Ілько Стефан	в. 102	500.00
Олійник Семен	в. 349	315.40
Миляр Панько	в. 143	800.00
Хорушко Петро	в. 237	500.00
Прокоп Іван	в. 326	450.00
Лабанович Франко	в. 76	200.00
Забавський Фтадей	в. 40	250.00
Брилевський Петро	в. 301	250.00
Глух Мартин	в. 303	200.00
Венгрин Дмитро	в. 136	400.00
Папуга Іван	в. 99	400.00
Захарків Іван	в. 174	485.24
Сидор Дмитро	в. 28	330.96
Ґіба Ксеня	в. 104	200.00
Підлипчак Юлія	в. 4	300.02
Слободзян Іван	в. 149	488.65
Мута Григорій	в. 43	75.00
Музика Петро	в. 225	500.00
Мацек Семен	в. 391	208.35
Телепач Марія	в. 373	266.00
Набережний Яцко	в. 19	200.00
Стебельський Мих.	в. 102	214.78
Микитко Василь	в. 330	300.00
Липка Тимко	в. 300	450.00
Мулик Юрій	в. 338	500.00
Козуб Олекса	в. 81	375.00
Гавришків Микола	в. 278	450.00
Підлипчак Петро	в. 4	400.00
Никулич Іван	в. 12	379.07
Ференц Іван	в. 360	700.00
Корчинський Теодор	в. 104	500.00
Скаль Гнат	в. 87	375.00
Граділь Ілько	в. 305	500.00
Кучмій Катерина	в. 36	75.00
Бойко Роман	в. 209	225.00
Кливак Каспер	в. 67	500.00
Михальчик Лукаш	в. 195	348.99
Швець Іван	в. 300	80.75
Мендак Іван	в. 107	400.00
Цапик Стефан	в. 244	300.00
Василь Михайло	в. 102	375.00
Вітенько Лука	в. 170	500.00
Вашур Андрій	в. 113	200.00
Янушин Стефан	в. 213	100.00
Лазорек Яків	в. 1	200.00
Михайлів Василь	в. 288	600.00
Фаріон Антін	в. 103	95,50
Олійник Ілько	в. 124	900.00
Мазуркевич Григорій	в. 77	697.70
Юзефович Каітан	в. 370	400.00
Нагребний Тимко	в. 168	650.00
Дзюбан Іван	в. 239	400.00
Финанич Іван	в. 65	400.00
Магура Йосиф	в. 170	400.00
Заходняк Стефан	в. 218	600.00
Корсак Михайло	в. 124	450.00
Андрушкевич Мартин	в. 58	200.00
Лазорек Кузьма	в. 153	250.00
Ярчак Іван	в. 285	800.00
Сарабаха Петро	в. 34	250.00
Сидор Марія	в. 104	755.78
Мельник Григорій	в. 321	400.00
Зілінський Франко	в. 296	300.00
Трач Іван	в. 282	500.00
Білас Ілько	в. 217	200.00
Корчинська Катерина	в. 104	200.00
Попаца Іван	в. 155	250.00
Стельмах Григорій	в. 15	300.00
Савчак Стефан	в. 51	400.00
Носко Флоріян	в. 110	600.00
Лоский Калїо	в. 79	125.00
Горбатий Василь	в. 3	284.38
Данчак Микола	в. 130	200.00
Сорока Теодор	в. 133	333.34
Сторжицький Петро	в. 78	802.98
Шкапій Доська	в. 36	150.00
Зазуля Іван	в. 217	200.00
Криванич Михайло	в. 305	400.00
Кримський Антін	в. 396	300.00
Шабінська Юлія	в. 118	300.00
Вайнар Іван	в. 235	300.00
Шарон Михайло	в. 76	300.00
Одвард Василь	в. 218	650.00
Курик Дмитро	в. 273	400.00
Шмілик Дмитро	в. 247	300.00
Кузьма Макар	в. 87	472.03
Тарбай Василь	в. 38	500.00
Яворський Іван	в. 17	300.00
Морикін Іван	в. 95	100.00
Гайда Юрій	в. 28	800.00
Олійник Михайло	в. 380	500.00
Карась Катерина	в. 112	1000.00
Бінав Кароліна	в. 243	450.00
Чайка Дмитро	в. 32	300.00
Гладкий Стефан	в. 237	700.00
Білик Микола	в. 20	700.00
Собків Григорій	в. 296	600.00
Сливар Юлія	в. 62	200.00
Швець Яцко	в. 217	300.00
Чагарін Іван	в. 206	400.00
Пашук Павло	в. 62	400.00
Озога Григорій	в. 29	1000.00
Гнида Андрій	в. 237	600.00
Шкарлат Іван	в. 301	250.00
Прибильський Мих.	в. 109	425.00
Дзябка Іван	в. 218	650.00
Гатальський Франко	в. 51	300.00
Вітишин Дмитро	в. 67	400.00
Баран Михайло	в. 300	450.00
Мелех Михайло	в. 217	100.00
Твердохліб Василь	в. 243	350.00
Хомик Василь	в. 38	250.00
Кушнір Юрій	в. 288	200.00
Паславський Іван	в. 245	500.00
Міллер Іван	в. 127	438.34
Хорощак Татіяна	в. 295	300.00
Гапа Андрій	в. 83	500.00
Цілінська Юлія	в. 290	600.00
Тузінський Василь	в. 84	800.00
Леськів Микола	в. 76	250.00
Ярмій Михайло	в. 76	400.00
Міґаль Микола	в. 63	400.00
Стрільчук Володимир	в. 131	125.00
Дик Михайло	в. 54	900.00
Геці Марія	в. 85	600.00
Козяк Йосиф	в. 384	450.00
Заслоцький Іван	в. 179	500.00
Савіцький Стефан	в. 179	600.00
Романюк Микола	в. 283	800.00
Атаманчук Іван	в. 379	400.00
Шугайло Катерина	в. 108	600.00
Костюк Апольонія	в. 85	450.00
Грицин Ілія	в. 106	50.00
Сидорович Василь	в. 351	250.00
Глова Василь	в. 1	500.00
Бахоровський Андрій	в. 102	500.00
Сиротяк Марія	в. 18	200.00
Гамера Анна	в. 112	200.00
Мельник Йосиф	в. 241	1000.00
Кость Микола	в. 182	50.00
Козар Іван	в. 384	400.00
Зубик Афтан	в. 63	350.00
Бобак Михайло	в. 111	200.00
Іщко Микола	в. 254	312.50
Кузьма Стефан	в. 300	450.00
Фарчик Данило	в. 213	300.00
Шафран Семен	в. 29	450.00
Зварич Іван	в. 364	200.00
Глива Дмитро	в. 104	900.00
Дзят Варвара	в. 108	700.00
Рудавський Михайло	в. 91	90.61
Захарків Семен	в. 146	100.00
Лесняк Микола	в. 136	450.00
Амбіцький Іван	в. 1	250.00
Марків Кирило	в. 282	600.00
Смаль Іван	в. 301	600.00
Покітинський Михаїл	в. 198	600.00
Дошна Афтан	в. 12	71.43
Терпливець Ілько	в. 159	400.00
Мельник Петро	в. 270	400.00
Чорненький Григорій	в. 10	300.00
Стислий Михайло	в. 172	133.34
Ручинська Текля	в. 193	400.00
Маслюх Тимко	в. 105	400.00
Кіхтан Теодор	в. 274	200.00
Крупа Іван	в. 98	500.00
Сівозят Микола	в. 15	333.34
Войтович Дмитро	в. 147	500.00
Ґерльовський Петро	в. 283	150.00
Брош Йосиф	в. 223	400.00
Руґ Володислав	в. 72	600.00
Олексів Олекса	в. 259	100.00
Вислоцький Марко	в. 239	225.00
Юрчак Микола	в. 69	250.00
Яськів Василь	в. 132	379.99
Космина Каська	в. 168	400.00
Роман Стефан	в. 254	600.00
Приходько Максим	в. 170	400.00
Волошинович Іван	в. 63	307.64
Ладна Ігнатій	в. 81	100.00
Ревіляк Йосиф	в. 82	381.64
Кулин Дмитро	в. 230	400.00
Кошельник Іван	в. 324	400.00
Свербивус Михайло	в. 76	600.00
Ключенко Еміліян	в. 370	450.00
Цап Юрій	в. 124	400.00
Лоняк Анастазія	в. 167	400.00
Рева Павло	в. 365	800.00
Яців Пилип	в. 384	200.00
Городецький Ігнатій	в. 139	320.00
Свіржко Блажей	в. 81	237.00
Кібало Михайло	в. 137	200.00
Магун Григорій	в. 24	450.00
Маційовський Валентій	в. 78	500.00
Малецький Микола	в. 56	800.00
Жебровський Вацлав	в. 213	125.00
Гавчик Анна	в. 18	600.00
Гурляк Іван	в. 122	350.00
Улицький Кирило	в. 270	300.00
Чупилівський Франко	в. 183	550.00
Вишняк Михайло	в. 213	500.00
Новак Юстина	в. 156	400.00
Куйбіда Петро	в. 114	500.00
Прокопенко Розалія	в. 112	250.00
Заверуха Іван	в. 217	300.00
Куцій Михайло	в. 217	150.00
Бояновський Стефан	в. 217	200.00
Жельманович Семен	в. 271	300.00
Барицак Анна	в. 311	500.00
Лотоцький Володимир	в. 217	400.00
Демків Юліян	в. 152	300.00
Сидлярчук Дмитро	в. 177	1000.00
Городник Петро	в. 198	400.00
Своренъ Василь	в. 326	450.00
Гориняк Григорій	в. 27	300.00
Сорока Іван	в. 253	100.00
Лопаца Теодор	в. 170	200.00
Холявський Павло	в. 62	100.00
Новомлинський Іван	в. 85	900.00
Роборецька Катерина	в. 364	450.00
Кучубійчук Антін	в. 336	500.00
Юшка Дмитро	в. 217	800.00
Тарбай Марія	в. 202	750.00
Білецька Вікторія	в. 267	50.00
Рудак Пелягія	в. 170	250.00
Суханич Іван	в. 106	126.10
Стадник Стефан	в. 191	500.00
Данилович Іван	в. 339	480.00
Ницько Михайло	в. 273	500.00
Петрович Теодор	в. 258	600.00
Гомішак Марія	в. 29	500.00
Коваль Анастазія	в. 112	500.00
Нечай Теодор	в. 243	450.00
Козуб Іван	в. 267	400.00
Зґіба Катерина	в. 95	750.00
Скворонська Анеля	в. 112	500.00
Макарович Олекса	в. 81	400.00
Замос Марія	в. 119	200.00
Веселик Іван	в. 45	400.00
Свербивус Йосифина	в. 76	650.00
Салій Стефан	в. 8	400.00
Салій Анна	в. 211	300.00
Фоца Андрій	в. 77	250.00
Дмитрик Йосиф	в. 39	262.50
Орляк Петро	в. 268	200.00
Іж Данько	в. 379	150.00
Крісто Катерина	в. 100	800.00
Коваль Іван	в. 218	200.00
Шедвій Микола	в. 91	500.00
Ольшаницький Олекс.	в. 99.	650.00
Буйновський Семен	в. 211	600.00

Разом	$113,996.98
Процент	48,554.13
Фонд сирітський з кінцем грудня 1926. остає	$162,551.11

(Даліі буде).